Brain International School
Vikas Puri, New Delhi

अभ्यास पत्र – 1

विषय : संस्कृत **कक्षा - 10** **जुलाई 2026**

खण्ड 'क' अपठित अवबोधनम्

प्रश्न 1 अधोलिखितम् अनुच्छेदम् पठित्वा प्रश्नानाम् उत्तराणि प्रदत्तस्थानेषु लिखत।

को न जानति कवीन्द्ररवीन्द्रस्य नाम।सः न केवलं बङ्गप्रदेशस्य कविः आसीत् ।अनेन विरचितः 'गीताञ्जलिः' इति कवितासङ्ग्रहः अतिप्रसिदधः।अस्य कवितासंग्रहस्य कृते कविरेषः परमसम्मानितं नोबेलपुरस्कारं प्राप्तवान्।अस्माकं राष्ट्रीयगानस्य रचयिता अपि रवीन्द्रः एव।महापु□षोऽयं विश्वभारती नामकं विश्वविद्यालयं अपि अस्थापयत्।एतादृशानां महापु□षाणां जन्मदात्री भारतभूमिः वस्तुतः धन्या एव।

1 एकपदेन उत्तरत□

अ□ गीताञ्जलिः केन विरचिता□

आ□ कविरवीन्द्रः कस्य प्रदेशस्य कविः□

2 पूर्णवाक्येन उत्तरत□

अ□ का वस्तुतः धन्या एव□

3 भाषिककार्यम्□

अ□ 'प्राप्तवान्' इति क्रियापदस्य किं कर्तृपदम् अनुच्छेदे प्रयुक्तम्□

क□कविः ख□ नोबेलपुरस्कार ग□पुरस्कारं घ□कविता

4 अस्य अनुच्छेदस्य कृते समुचितं शीर्षकं संस्कृतेन लिखत।

प्रश्न 2 अधोप्रदत्तं चित्रं दृष्ट्वा मञ्जूषायाः च संस्कृते पञ्च वाक्यानि लिखत।

मञ्जूषा

आतंकवादस्य□विरोधं□आंदोलनम्□आन्दोलनरताः□जनाः□आ□शिताः सन्ति□नराः नार्यः च□
तेषु□हस्तेषु□प्रदर्शनपट्टाः□सन्ति□आतंकवादस्य विरोधम्□कर्त्तव्यम्□मुस्लिमजना:

प्रश्न 3 अधोलिखितवाक्येषु रेखांकितपदानां सन्धिं सन्धिविच्छेदं वा विकल्पेभ्यः चित्वा लिखत।

1 सुनीता पाठम्+पठति ।

क□पाठमपठति ख□ पाठं पठति ग□ पाठम् पठति घ□पाठ पठति

2 तत्र एकः साधुः +गच्छति ।

क□साधु गच्छति ख□ साधोगच्छति ग□ साधवः गच्छति घ□ साधुर्गच्छति

3 प्रकृतिरेव शरणम्

क□प्रकृतिः +एव ख□प्रकृतिम्+ एव ग□ प्रकृति + इव घ□प्रकृतिः + व

4 पिता अस्य किं तपस्तेपे।

क□तपश् + तेपे ख□तपस् + तेपे ग□तपः + तेपे घ□तपष् + तेपे

5 वर्षायां सः स्वच्छत्रं नयति।

क□ स्वच् +छत्रम् ख□स्व + छत्रम् ग□सु + छत्रम् घ□ सव + छत्रम्

प्रश्न 4 अधोलिखितवाक्येषु रेखांकितपदानां प्रकृति प्रत्ययौ संयोज्य विभज्य वा समुचितं उत्तरं विकल्पेभ्यः चित्वा लिखत।

1 छात्राः गु□वन्दनां कुर्वन्ति।

क□ वन्दन + टाप् ख□ वन्दना +टाप् ग□ वन्दन +आ घ□ वन्दन+आप्

2 गायिका मधुरं गीतं गायति।

क□ गै+ इका ख□गायक +टाप् ग□ गायिक +आ घ□गै+ इका

3 एषा मम पुत्रङ्ङ ङीप् □डति ।

क□ पुत्रा ख□पुत्री ग□पुत्रीम् घ□पुत्रणी

4 स्वतंत्रता अस्माकं मूलङ्ङठक् अधिकारः अस्ति।

क□ मूलकः ख□मोलिकः ग□मौलिकः घ□मूलिकः

5 लघुत्वं सर्वथा अनुचितं नास्ति।

क□ लघ+त्वम् ख□लघु +त्व ग□ लघु +तव घ□लघु+तवम्